

PRÒLEG

Els grans edificis de Correus que hi ha a moltes ciutats són el símbol de la importància social d'aquest mitjà bàsic de comunicació. Al darrere de la seva arquitectura, però, s'amaga una història apassionant, raó per la qual llibres com el que ha escrit Antonio Aguilar són oportuns i imprescindibles, ja que ens permet una aproximació a la història del correu postal, justament ara que les noves tecnologies ens poden fer oblidar la importància d'aquest sistema.

El llibre ens ofereix mirades diverses sobre qüestions estretament vinculades a la història del correu postal com a mitjà de relació personal, comercial i política, acompanyades de dues-centes imatges, algunes d'inèdites.

Al llarg de nou capítols, l'autor ens descobreix els diferents aspectes que acompanyen les cartes —l'element principal— i els professionals que les fan arribar a destinació, homes i dones que finalment arriben als nostres domicilis per lliurar-nos les missives que tant esperàvem. Això sense oblidar la perspectiva històrica, la relacionada amb diferents països i contextos culturals, amb una atenció molt especial per la ciutat de Barcelona. La història del correu és llarga i rica.

L'autor ens presenta aspectes relacionats amb la sanitat, com ara la preocupació dels responsables del correu postal a causa de la possibilitat de transmissió de malalties infeccioses, o bé ens mostra el caràcter solidari d'algunes iniciatives, com el segell proinfància creat el 1933 per la Generalitat republicana-

na, sense cap valor postal, que s'afegia voluntàriament a la correspondència per contribuir a la creació de centres assistencials i colònies escolars destinades a nens sense recursos, en risc de patir malalties infeccioses.

Tampoc no oblida aquelles persones que han fet possible el miracle de fer-nos arribar les cartes. Ens parla de carterers com Salvador Alloza, actiu sindicalista a la Barcelona de la dècada dels trenta que, tot i ser expedientat després de la Guerra Civil, va mantenir el seu nom en un carrer barceloní. O de les dones carteres que, tot i alguns casos excepcionals, no s'incorporarien oficialment al repartiment de la correspondència fins a la dècada dels vuitanta del segle XX.

D'entre tots el capítols, voldria destacar-ne un que resultarà evocador per a molts dels lectors d'aquest llibre, el dedicat al segell i la filatèlia, un món que sempre ha captat l'atenció de nombrosos i excel·lents col·leccionistes. Un dels més destacables va ser el barceloní Ramon Marull, empresari vinculat a la indústria del filferro i filatèlic apassionat, que el 1956 cedí a l'Ajuntament de Barcelona la seva extraordinària col·lecció.

Sense oblidar, és clar, els petits aficionats, nens i nenes que desprenien delicadament els segells de la correspondència familiar, que en canviaven a l'escola i, amb una mica de sort, en compraven als Encants, empesos per una activitat formativa que permeté a moltes generacions conèixer personatges i fets científics, descobrir governants, mapes i banderes de països llunyans, fins i tot exòtics, que viatjaven adherits a sobres per mitjà d'un sistema postal estès arreu del món.

Per cobrir aquestes distàncies, les cartes han utilitzat primerament mitjans terrestres i després marítims, per passar així que fou possible als aparells aeris —globus, dirigibles i, finalment, avions—, abans que les noves tecnologies implantessin sistemes instantanis de comunicació universal que no utilitzen sobres ni segells.

Tanmateix, tot i els canvis transcendentals, el correu segueix fluïnt en totes direccions, amb la seva gran càrrega emocional. No solament es tracta de nostàlgia, sinó d'una realitat ben viva fonamentada en una pràctica ancestral.

Per això calia un llibre divulgatiu com el que teniu a les mans, ple de detalls, anècdotes i curiositats relacionades amb el món postal barceloní, la seva estructura i els seus professionals, un col·lectiu abnegat que constitueix, sens dubte, la major riquesa del complex entramat que fa possible el trànsit de la correspondència.

En resum, un llibre entretingut, amè i interessant, escrit de manera rigorosa per un autor que coneix de prop el món del correu postal, un gran expert amb llarga experiència com a funcionari de Correus. És la persona ideal per transportar-vos a un univers sovint desconegut, materialitzat per la presència quotidiana del carter o la cartera en els nostres domicilis. Quan els veieu entrar a la vostra porteria, penseu que representen una vella història de comunicació entre els éssers humans.

Llarga vida al correu!

Mercè Tatjer Mir

doctora en Geografia per la Universitat de Barcelona
i experta en geografia i història urbanes.